

SLOVENSKI NAROD.

Ishaja vsak dan, izvzemši ponedeljke in dneve po praznicah, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogerske dežele za celo leto 16 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za celo leto 13 gld., za četrt leta 3 gld. 30 kr., za en mesec 1 gld. 10 kr. Za pošiljanje na dom se računa 10 kr. za mesec, 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poština iznaša. — Za gospode učitelje na ljudskih šolah in za dijakke velja znižana cena in sicer: Za Ljubljano za četrt leta 2 gld. 50 kr., po pošti prejemati za četrt leta 3 gld. — Za oznanila se plačuje od četiristopne petit-vrste 6 kr., če se oznanilo enkrat tiska, 5 kr., če se dvakrat in 4 kr. če se tri- ali večkrat tiska.

Dopisi naj se izvole frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo je v Ljubljani v Franc Kolmanovej hiši št. 3 „gledališka stolba“.

Opravištev, na katero naj se blagovoljjo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. administrativne reči, je v „Narodni tiskarni“ v Kolmanovej hiši.

Rusko domoljubje.

Iz Peterburga je došel ta le za vsacega Slovana in prijatelja krščanske pravične stvari veseli telegram: „Pri posojilu 100 milijonov rubljev (ali emisiji bankovih biljetov), na katero se je 18. novembra začelo podpisavanje, bilo je samo v Peterburgu in Moskvi več nego potrebnih 100 milijonov podpisanih. Koliko je pa podpisane po provincijalnih mestih, to se še ne ve.“

Tedaj nij se zmotil car, ko je dejal, da računa na požrtvovalnost svojega naroda, niso praznih besedij govorili Moskovci in drugi zastopniki zemstev, ko so rekli: „Reci, car osvoboditelj, in mi damo vse za rešenje bratov po veri in po krvi.“ Rekel je, najprej dajte 100 milijonov iz proste volje domovini posoditi. In evo jih, precej so bili tu in še več nego treba.

Pa samo dve mesti, samo prestolnici sti dali kolikor je trebalo in še več ponujati. Rusija pak ima na jugu in na severu še mnogo bogatih mest, gotovo so podpisali tudi tam velike svote in tako osvetlili rusko ime in osramotili klevetnike in sovražnike Rusije in Slovanstva.

Še pred par dnevi namreč smo morali v nemških listih brati, kako da ne bode mogoče v notranjej Rusiji posojila skupaj spraviti, kako Rusija nema denarja itd. Samo dve ruski mesti so te obrekovalce, angleške in nemške osramotili in pokazali domoljubje in požrtvovalnost, katera sta priča velike bodočnosti tega naroda.

Iz državnega zbora.

Z Dunaja 26. nov. [Izv. dop.]

Zopet slišimo govoriti o ministerskej krizi, a da resnico povem, tolikokrat se je že reklo, da hoče ministerstvo odstopiti in vselej je vse pri starem ostalo, da je tudi zdaj tacim glasovom malo verjeti. Ko bi tak ustavni duh pri nas vladal, kakor n. pr. na Angleškem, Francoskem in drugod, potem se ve da bi ne bilo dvomiti, da more svoje mesto zapustiti ali ministerstvo ali pa zdanji državni zbor razpuščen biti in nove volitve zanj razpisane. Ministerstvo se je, ne da bi se poprej zagotovilo večine za svoje predloge mej lastno nemško ustavoverno stranko, kroni in oger-skemu ministerstvu nasproti zavezalo, da dožene nagodbo v cislejtanskem parlamentu pod uveti, o katerih sta se naše in ogersko ministerstvo dogovorila. Ustavoverna stranka pa neče sprejeti teh uvetov, zlasti ne naprave nove dualistične nacionalne banke. Še celo bankino vodstvo odbija predloge obeh ministerstev.

V kadem položaji je tedaj ministerstvo in v prvi vrsti finančni minister Depretis. Ker ne more rešiti svoje ogerske vladne besede s tem državnim zborom, mora po parlamentarnejši šegi ali sam iti, demisionirati, ali, po drugej parlamentarnejši šegi, razpustiti državni zbor. Res se je pripovedovalo v poslanskih krogih in to od zanesljive strani, da je vsled bankine odpovedi minister Depretis svoj portefeuille položil v roke cesarjeve, a cesar nij hotel sprejeti demisije. Ministerstvo bode torej skušalo se svojo stranko se pobotati.

Jutri se zopet vsi ustavoverni poslanci

snidejo; pridejo tudi ministri, da odgovarjajo na vprašanja, katera jim je stranka uže napovedala. Odvisno je samo od tega shoda, kako se razvije sedanji zamotani politični položaj. Ako rezultat shoda še o pravem času pozvem, vam ga hočem telegrafično naznaniti, če bo telegrafno vodstvo dopuščalo, da se telegram odpošlje.

Pred nekajimi dnevi sem vam namreč bil poslal daljši telegram za „Slovenski Narod“, a telegrafno vodstvo je našlo, da bi vesti po telegrafu naznanjene utegnile vznemirjati ljudstvo, torej telegram nij bil odposlan.

Minister Lasser je slabe volje vsled vednega pikanja v lastnem taboru zlasti od dr. Giskre. Uže lani ko je zbolel, se je teško dal pregovoriti, da nij izstopil iz ministerstva. Mogoče da to letos stori in potem izgubi rezdanje ministerstvo svojega pravega voditelja. Saj skoraj v vsakem govoru omenja naslednika in slednjič se je uže na zgodovino sklicaval, češ da ona bode pravično sodila, ali se mu ne sme oponašati, da nij bil ves čas zvest ustavoverec.

Namestnik Weber iz Prage se je nenadoma na Dunaj pripeljal in to je zopet dalo povod govorčenju, da ima on dobiti nalogo novo ministerstvo sestaviti in sicer uradniško ne iz parlamenta.

Iz govora dalmatinskega poslanca Pavlinovića

v seji državnega zbora 25. nov.

Ko je navzlic neopravičenemu volilnemu redu, hrvatski narod z večino stopil v dalmatinski deželni zbor, začelo se je po Dalmaciji strašno proganjanje. Pri tem se je pa z vitež-

Listek.

Griška Otrepej.

(Po Petruševskem in drugih spisal J. Steklasa.)

Pred smrtjo carja Feodora Ivanovića (leta 1598) so ga popraševali patrijarh in bojarji, komu bode on zapustil carstvo. Car je odgovoril: „v vsem carstvu in za vas naj bode volja božja, kakor se bode Njemu dopadalo, tako naj tudi bode.“ In komaj je umrl car, začeli so prisegati njegovej ženi, carici Ireni. Ali Irena se je podala v Novodjeviči samostan ter se dala postriči za nuno. Za njo je šel tudi njen brat, Boris Godunov.

Feodor je bil poslednji iz carske rodovine, treba je bilo tedaj izbrati novega carja. Zbravši duhovstvo, bojarje in mnogo drugih ljudi, podal se je patrijarh Hiob v Novodjeviči samostan prosit Godunova, da prevzame cesarstvo. Godunov je to ponudbo odbil. Sezvali so zemeljski zbor; patrijarh in Borisovi privrženci

so govorili pohvalno o Godunovu in zbor ga je izbral za carja. Ali Boris je hotel, da bi ga še bolj prosili, zato se je drugokrat zahvalil. Patrijarh je šel v tretjič s procesijo v Novodjeviči samostan. Klečeči na kolenih so vsi jokali, nekateri se ve da na videz ter prosili carico, da blagoslovi Borisa za carja. Carica se je usmilila, blagoslovila, in Boris se nij nič več branil, nego je pristal na prošnjo.

Car Boris je bil milostljiv in usmiljen, zmanjšal je narodu davek, ter je tudi zdaj kakor za carja Fedora preganjal razbojnike, grabežljivce in krivičnike. Da ne bi vlastelini in graščaki preveč tlačili kmete, zato je on odredil, koliko jim imajo kmetje plačati od zemlje in koliko tlake delati. Zraven tega pa se je Boris mnogo zanimal, da bi Rusi sprejemali ptuje nauke in učili ptuje jezike. Zatorej je pošiljal Ruse v inozemstvo, v Rusijo pa zval ptujce, da mu podučujejo narod. Sploh je bil Godunov razumen in vešč gosudar; v tem času nij bil nobeden drugi izmed znat-

nejih Rusov za vladanje tako sposoben in uren, kakor on. Mogoče je bilo nadati se, da bode Rusija proživela pod njim srečne in mirne dneve in da se bode oddahnila od poprejšnjih svojih bed in neredov. Gotovo bi se bilo to tudi dogodilo, ko bi bil Boris rojen vladar. On bi potem z mirno dušo upravljal zemljo, ne bi pričakoval zla od nobene strani niti se bi bal za svoj carski prestol. Ali Boris je prišel do carstva prevejanostjo in lukavostjo ter je samo mislil, kako bi se mogel vzdržati; bal se je bojarjev, vsaki čas je slišal o njihovih zlih namerah. On je začel poizvedati od bojarskih robov, da li njihovi gospodje nameravajo kakšno zlo proti njemu. Rebove, ki se nijso hoteli svojih gospodov izdati, mučil je Godunov, zapiral je po stolpih, rezal jim jezike, a zle ovadneke je nadaril z denarjem in zemljami. Vsled tega so se pomnožile lažnjive ovade: obrekovalce so se imenitne osebe, ova-ovali svečenici, mnih, mož in žena, otroci in starši. Nedolžna kri se je prelivala, nekrivi

kim počenjanjem odlikoval posebno poslanec iz Brna, kateri se bode gotovo spominjal še besed, ki jih je z ministerske klopi govoril dalmatinskim poslancem: „Bodite vse, kar hočete, samo ne Slovani, samo ne Slovani!“

Da, dr. Giskra si ostaje dosleden; kajti kakor sovraži svoje slovanske rojake v svojej deželi na Moravskem, tako sovraži tudi Slovane v nehvaležnej Dalmaciji. Ako je o tem govorjenje, da bi se za dodelanje kake ceste ki so jo uže Francozi začeli, dovolilo kakih dva tisoč goldinarjev, takrat vstaja dr. Giskra ter pravi: „Ne more se dovoliti!“

Kadar se ima kakemu ubogemu župniku dati podpora, da si sezida hišico na strmej skali, vstane dr. Giskra pa pravi: „Ne more se zgoditi to!“

Ako se ima majhena cerkvena sezidati, da se ljudstvo popolnem ne podivja, takrat vstane zopet dr. Giskra in kriči: „Ne more se dovoliti!“ in res se ne dovoli.

Da, dr. Giskra si je vedno, kakor v mnogo drugih stvareh, tako tudi glede Dalmacije vedno dosleden. Ali je večina te hiše dosledna, ali je ministerstvo dosledno?

Ko so se kraljestvom onstran Litve ropale stare pravice, takrat so vsi ustavoverni časopisi proglašali Dalmacijo za slovansko zemljo, katerej nasproti ima država dolžnost, pomoči jej iz starega zanemarjenja.

Napovedali so ministerska posvetovanja, katerih naloga bi bila izdelovanje predlogov za napredek te dežele, dežele, brez katere bi država ne bila velesila. Potem se je takozvanim italijanšimom v Dalmaciji svetovalo, naj se udajo svojej naravnej manjšini in njenim nasledkom. Takrat gospoda, je ministerstvo dalmatinskim poslancem svečano obljubilo, da bode od takrat zanjeprej v Dalmaciji vladala odkritosrčna in narodna vlada, da bodo šole narodne, da se bodo komunikacije zboljšale, trgovina povzdignila, z eno besedo, da zanemarjenej Dalmaciji nastane nova doba.

A boga-mi, saj se je tudi začela.

Občine in deželni odbori so zahtevali, naj se izvede §. 19 osnovnih postav, ki obljublja hrvatskemu narodu hrvatsko gimnazijo; a ustavoverni in liberalni minister je odgovoril s tem, da je za šolskega nadzornika imenoval duhovnika, ki je po celej deželi znan kot zaklet sovražnik svojega maternega jezika. Da minister je dalmatinskim poslancem celo od-

govoril, da bi bilo najbolje, da bi se z obzirom na mnoge italijanske familije vsaj na višji gimnaziji uvel nemški kot učni jezik.

Gospod minister hladnokrvno dopušča, da se skope svote, ki so za Dalmacijo votirane, po predlogu dr. Giskre črtajo, in ustavoverne svojce tolaži s tem, da nastaja, v Dalmaciji nova avstrijska stranka, katerej bode baron Rodić za kuma.

Potem je v Dalmaciji še druga stranka, narodna. Kaj ta hoče, je večkrat pokazala s svojimi adresami, kijih je iz deželnega zbora cesarju pošiljala. Ona hoče namreč dalmatinsko-hrvatsko narodno pravo, katero posvečujejo mejnarodne pogodbe in prisege cesarjeve; ona hoče združenje Dalmacije s Hrvatsko. To je lojalno, čisto avstrijsko teženje, h kateremu je Nj. Veličestvo o prvem deželnem zboru samo izpodbujalo poslance.

Sicer pa naj bode gospod minister pričan, da poslanci pravega dalmatinskega naroda ne bodo nikdar tekli v krog ljudi, ki obžalujejo, da je v tej deželi baje toliko nosorezcev, in ki verjamejo, da so v Avstriji Nemci jedro, Slovani pa lupina. Ako je smer ministerjalne Avstrije nalahno in počasno pomenčevanje Dalmacije, potem naj bode gospod minister uverjen, da se bode Dalmacija, ako se bode protivilo njenej poštenej in lojalnej hrvatsko avstrijskej politiki — zrinila v Srbstvo, da — iz obupanja — v Rustvo, ali pa da se potopi v Italijanstvo, a v avstrogermanizem nikoli in nikdar ne!

Politični razgled.

Notranje dežele.

V Ljubljani 27. novembra.

O notranjej politiki govori obširneje naš dopis iz Dunaja spredaj kot članek priobčen.

V **Dalmaciji** so narodnjaki sijajno zmagali. Izmed 41 voljenih poslancev je 29 čisto narodnih.

Vnava je države.

Poljskemu „Czasu“ se piše iz Varšave, da so tudi od tam poslali nekateri meščanje carju adresno, v katerej pravijo: Tudi mi Poljaki sočutimo s carjem, in želimo v združenem Slovanstvu združiti se.

Iz Berlina poročajo, da utegne **Rusija** energično odgovoriti angleškemu listom, kateri so dvom izrekli o veljavi carjeve poštene besede.

Turčija zopet v okrožnici na velesile obeta, da vstalem provincijam ne bode dala posebne avtonomije, a da bode v celej državi reforme uvela. — Terej ona vedno stare fraze pogreva in poostruje kritično svoje položanje.

ljudje so umirali od muk, druge so s smrtjo kaznovali, one pa preganjali v daljne kraje; vrh tega so še vsem hiše podrli. Tako jih je mnogo zaglavilo, a med njimi, tudi unuki ca rice Anastazije, Romanovi. Starejega Romanova, Fedora Nikitiča so postrigli za mniha ter ga imenovali Filaretom; postrigli so tudi njegovo ženo. K tem bedam ovad pridružile so se še druge: nerodovitnost, glad in kužna bolezen. A potem je prispelo novo nečuvstvo: raznesel se je glas, da je carjevič Dimitrij živ in da se pripravlja pregnati Borisa s carstva. Pripovedovali so, da so v Ugličem mestu Dimitrija careviča nekoga družega ubili. Le to je bila bojarska izmišljavica; bojari so mrzili Borisa ter mu zato podvrgli sleparjo, da bi ga pripravil v zadrego in s prestola pregnal. Rusi tega časa so govorili in v letopise zapisali, da se je carjevičem Dimitrijem proglasil — odstavljen mnihi Griška Otrepejev. On je bil sin bednega služabnika iz Galiča. On je bil nadaren in čezna-

vadno smel, pa tudi lehkomisljen in sanjarsk. Od svoje mladosti je živel prav nemiren život; v 15. letu je stopil mej mnihe, menjal mnogo samostanov in nazadnje ostal v Čudovem samostanu v Moskvi. Tukaj ga je opazil patrijarh Hiob, ter se mu je jako dopal; zatorej ga je posvetil za dijakona in vzel k sebi radi tega, ker je bil Otrepejev dober in vešč pisar. Ker je bil večkrat s patrijarhom pri carju na dvoru, pazil je pozorno na vse običaje carske, poslušal rad vse besede posebno pa še, če se je govorilo tajno o carjeviču Dmitriju. V kratkem se je začel hvaliti čudovskim mnihom, da bode v Moskvi carjem. Glas o tem je prišel tudi na dvor carja Borisa, in on je zapovedal, da se pošlje Griška za te ohole in nespametne besede v koji daljni samostan pod ostro kazen. Ali vidno so mu pomogli imenitni ljudje Borisovi sovražniki. Otrepejev nij šel v prognanstvo, ali bežal je iz Moskve, klataril se po mnogih samostanih in potem šel čez mejo v Litvo. Tukaj je

Angleški diplomatični prepotnik v Berlinu baje nij nič opravil. Bismark nij zoper posedenje Bulgarije po Rusih. Tudi na Dunaji, kjer je zdaj in kjer hoče z velikim sijajem imponirati, ne bode več dosegel, da si ga povsod prav odlikujejo, kar je pa več udvortljivosti nego pomena. Iz Dunaja roma še v Rim k italijanskej vladi.

V **francoskej** zbornici je bila budgetna debata. Pri točki „kultus“ je princ Napoleon govoril zoper klerikalizem. V istem smislu so besedovali i drugi govorniki ter hoteli rubriko „kultus“ odpraviti. Minister Dufaure je pa vlado zagovarjal, in rekel tudi, da nij potrebno strahu klerikalizma klicati; vlada bode dve reči krepko vzdrževala, vero in republiko. Potem je bil predlog ki „kultus“ odpraviti hoče s 443 glasovi proti 62 zavržen.

Dopisi.

Iz Trsta 25. novembra. (Volitve v tržaški mestni zbor.) Nobeno leto nij bilo za volitve toliko priprav in truda, kakor letos, zdaj, ko trkajo mestne volitve na duri. Vse teka, vse agitira, prigovarja; laški progresisti trosijo novce, kakor bi jih iz zemlje kopali. Vse upliva na svoje področne, vsak vporablja, sredstvo ki mu pod roko pride, samo, da pripomore k ostri borbi, katera obeča letos važna biti, ker si stojita nasproti dva močna elementa, katera odločita, hoče-li na španski rezidenci v magistratovej počeni kolibi vladati še dalje ona stranka, katera si prisvaja ime „Progresivna“, pa bi jej spodobno bilo, da postavi raka v svoj grb. To je ona stranka, katera je okolici vzela vse pravice, ter jej hoče vzeti še mili materini jezik. To je ona zaznamovana stranka, katera si je na svoj prapor zapisala lažnjivi liberalizem, pa zatirala naš narod v okolici, ter ga frivolno lašči. Tržaški Slovenci! ako še nismo spregledali, zdaj odprimo oči, ozrimo se v preteklost nazaj, ako ne dalje, vsaj do leta 1868, ko nij bil človek, ako je slovenski govoril v mestu, svojega življenja varen; v divjosti so lovili okoličane, ter jih po ulicah po živinski pretepavali, uboge žene so bile preplašene, ker so jim perilo iz jerbasov in vozov metali ter žugali z vsakimi sredstvi. Kdo da je to in katera stranka, tega nečemo praviti, saj je dovolj znano. Slovenci v Trstu, ki nas je najmenj 30 tisoč, zdaj pokažimo, da smo tudi mi važen faktor in da se brez nas računati ne da, tudi mi plačujemo davke, zato moramo tudi pravice tirjati. Res da smo Slovenci radi pre-

živel v raznih mestih, naučil se latinskega in poljskega jezika, pa tudi vojskine nauke; potem je stopil v službo k bogatemu in znamenitemu knezu Višnjeveckemu. Tukaj se je storil jako bolnega, poklical k sebi duhovna, ter mu na spovedi povedal, da je carjevič, ali ga je zajedno tudi prosil, da tega nikomur ne pove, če bode ozdravel. Svečenik nij mogel vstrpeti ter je povedal knezu Višnjeveckemu, a ta je razglasil povsodi po sosedstvu. Ko je Otrepejev ozdravel, skazovali so mu Višnjevečki in vsi sosedni vlastelini veliko spoštovanje kakor carskemu sinu. Začuvši o tem tudi Sigismund kralj poljski in litovski, pozelel je videti ruskega carjeviča, sprejel ga prijazno ter zapovedal, da se mu da velik dohodek za život.

Tako se je začel čin, kojega so osnovali bojari, Borisovi sovražniki. No to bi se morda ne bilo dalo tako lepo izvesti, ko ne bi bili pomogli lukavi latinski mnihi jezuiti. Oni so bili pripravi Rusiji zadati vsako zlo, da bi

ponižni, da ne delamo nemira, to smo vedno kazali, da hočemo z vsemi narodnostmi, ki so v Trstu, v miru in slogi živeti, ali zaničevati, grditi in zatirati se ne bomo pustili več, kajti čas je pretek, ko smo bili sami svojega stališča v socialnem in političnem življenju nevedni in dvomljivi. Resnica je tudi, da se nahaja mnogo naših rojakov, ki so celo premožni in nečejo ni duševno niti ni materialno narodnej stvari koristiti. Z zaničevanjem se obračajmo od takih dobičkolovcev, take narod vknjiži z imenom „narodni židi“. Kar se pa tiče vstrajnosti, moramo stati neustrašljivi ter se boriti s pravičnim orožjem, z orožjem resnice in postave.

Tržaški Slovenci! letošnja volitev prinese i nam boljšo prihodnost, ako se vsak po svoji moči potruditi ter stori, kar mu narava, postava in blagi čut ukazuje, zmaga bode naša in hvaležni bomo zastopnikom, katerim damo glas. Da pa se volitev izvrši dobro, nij dosti, da samo dobro želimo, ker želja ostane vedno želja, treba je, da gremo na volišče sami in nesemo sami zapise naše kandidate v pušico. Mestni volilni odbor je poskrbel za vsako stvar, drugega ne manjka, no žive agitacije in prigovarjanja za poštene naše zastopnike, kateri tržaški občini zopet vtisnejo drug neobhodno potreben značaj, da ne bode toliko pritožeb od davkoplačevalcev proti magistratu in mestnemu zboru kakor doslej. Okolica zopet v skrbnejše roke pride, reši se lahonskega pokroviteljstva; nje pravice, vzlasti narodne se ne bode kratile, ampak pričakovati je miru in sloge mej obema narodoma, gospodarstvo občinskih novcev v boljše roke pride, nove povoljne volitve obetajo krah vsemu lahonskemu sistemu, ki je sedaj absolutistično sedel na mestnem prestolu. Grozoviti polom onim, kateri so do sedaj zametovali pravične prošnje okoličanov, onim, kateri so hoteli hipoma po 100 novih meščanov z namenom narediti, da bi jim pomagali še dalje vzdrževati trohljivi prestol. Dosedanja laška stranka je dala legalizirano spričevalo nezmožnosti svojega absolutističnega vladanja, zatorej jo tudi ne bodo podpirali volilci, kateri imajo blagostanje vsega komuna na srcu in žele v resnici, da se v občinski upravi vse drugo življenje uvede. Le s tem Trst svojo čast reši in pokaže pravo svojo notranjo in zunanjo podobo, da pri volitvah jasno razodene, da je v njem velika večina pravih Avstrijcev, kateri se ne brigajo

le njeno pravoslavno vero podkopali in svojo rimsko uveli. Oni so tolmačili Otrepeju, da ne bode imel sreče niti pomoči od Poljske in Litve, dokler ne bode obliubil, da hoče v moskovskem carstvu mesto pravoslavne vere latinsko vpeljati. Otrepej je vse obečal, ter tudi sam tajno sprejel rimsko vero. In da bi mogel prikriti svoje samozvanstvo, nazval je Gregorjem Otrepejim necega pijanca-mniha, ki je v njem živel.

Posle tega so se jezuiti trudili, da bi dal kralj Otrepeju vojsko. Sigismund pa se nij hotel vplesti v vojsko z Borisom, ali nij hotel tudi jezuitom pomoči odreči. On je poklical k sebi Sendomieskega vojvodo, Jurja Mniška, in dovolil mu nabrati prostovoljcev, ter z njimi iti s samozvancem v Moskovsko carstvo in sicer po svoji volji, a ne na kraljevsko zapoved. Le tega mniška je poznal Otrepej uže poprej; njegova lepa hči, Marina se je samozvancu silno priljubila in dopala. Otrepej jo je zasnubil in Marijina mu je obljubila, ali

kar se v bližnji Italiji godi, ampak skrbe brez tihotapnih zvestih nakan, ko zvesti Avstrijci, za prave svoje potrebe. Za to, slovenski volilci! stojte na dan volitve vsi na strani mestnega odbora in volite od njega priporočene kandidate.

Iz Rusije [Izv. dopis.] Dijaki Moskovske univerze pošiljajo svoj pozdrav dijakom Buda-Pešte! Sotovariši po nauki! Novine so nam prinesle neverjetne izvesti. Vi, omikani sinovi svobodne Magjarije, sklicujete zbor, in delate komitet mej drugim za to, da bi napravili baklado v čast Turkom. Vi sestavljate pozive in razpošiljate telegrame, kateri govore, da je mladina vaše domovine „poklicana, postaviti se v prve vrste, da bi z besedo in delom izjavila svoje sočuvstvo hrabremu turškemu narodu, borečemu se za evropsko civilizacijo.“ Mi nemamo uzroka, ne verovati virom teh izvestij, no mi verujemo jim težko, težko.

Baklada v čast Turkom! Menda pač ne za to, da bi s plamenom vaših bakelj osvetili polja mnogotrpne Bulgarije, polite z nedolžno krvjo, pokrite z desetlinami tisoč kristijanskih trupel? Magjarska mladina — incredible dictu! — je poklicana v prvih vrstah izjaviti svoja sočuvstva z besedo in delom turškemu narodu! Menda pač ne za iste viteške čine, katere je uže tako slavno opel v svojih epopejah korespondent Daily Newsa, Skajler in celo Baring!

Hrabri turški narod, boreči se za evropsko civilizacijo! — V Tatar-Bazardžiku? V Batoku — ali v upepeljenem Zajčaru in Knjaževcu? Kje? Menda pač ne borbe, katera se kaže v oskrunjeni kristijanskih žen, v popolnem iztrebljenji mirnih naseljencev brez razlike spola in starosti, v nasilji žen in devic, v ubijstvu dojenčev, kateri se mečejo na droge; borbe, katera premenja v gole puščave cele provincije, nekda cvetoče in plodrodne; borbe z jataganom v enej, z petrolejem v drugej roki; borbe, v katerej odirajo kožo z živih, mečejo v ogenj trpine brez obrambe, jim režejo roke in noge, jih prodajajo strašnim npravstvenim in fizičnim mukam, kakoršne koli more izmisliti divja fantazija „sorodnega“ vam naroda; borbe, v katerej ne prizanašajo ranjenemu sovražniku, no palijo ga po časi na ražnju; menda pač ne nazovete take borbe po magjarski borbo za evropsko civilizacijo!

Sotovariši! Četiri veke uže umira kri-

svatba se je odložila do tega časa, ko bode ženin sedel na moskovskem prestolu.

Boris se je silno prestrašil, ko je začul o vseh teh nakanah. Poslal je v Poljsko in Litvansko pisma, o katerih je dokazoval, da je carjevič Dmitrij uže davno umrl in da se je njegovim imenom prozval slepar, pregnan mnihi. Patrijarh je javno proklel Griško: knez Vasili Šujski je objavil, da se je carjevič sam zaklal v Ugliču, a v Litvi da se je njegovim imenom proglasil varun, zvodnik. Ali vse to nij nič pomagalo; narod si je namreč tolmačil da Šujski in patrijarh tako govorita v tiski ker se carja bojita, a Borisu se nij smelo družega nič govoriti. Mej narodom pa sta na tihem razširjevala vest, da je bil carjevič spasen lekarjem, ki ga je spravil mej pope, a zato ubit bil v Ugliču. Le to basno je splel za se v Poljskoj Gregor Otrepej; po njegovih besedah so govorili tudi v Rusiji; govorilo se je sploh o čudnej rešitvi carjeviča Dmitrija.

(Dalje prih.)

stijanska raja, da bi zvrгла raz se tlačenje, katerega prenositi nij bilo več moči, i le z orožjem v rokah domogla se je do prava na življenje — da ne rečemo, prava na svobodo. Sovršivša množino brez smrtnih činov ona lije svojo kri v nejednakej borbi, s sovražnikom kateri jo davi s svojim mnogočistjem. Dobri in poštenu ljudi celega sveta s trepotom gledajo za razvojem te borbe, s strahom in upanjem pričakujejo njenega konca; z besedo i z djanjem zjavljajo svoje sočuvstvo mučencem XIX vka. Samo vi Magjari, in celo v podobi najboljših mladine ploskate z rokami tiranom in snujete ovacije njihovim barbarskim viteškim činom! Sotovariši! Vi ste pri istem viru človečnosti in svobode, kateri se zove znanost. V imenu poslednje, v imenu višjih principov človečnosti, v imenu bratske ljubezni, vezoče v eno rodbino vse svobodne narode evropske, obračamo se k vam ostro in strašno besedo grajamo vaša dejanja. V imenu teh višjih principov sklenili smo opomeniti vam, ka nesrečna raja ravno tako ima pravo na človeško bitje, kakor plemenita magjarska nacija. V imenu tih višjih principov mi svetujemo vam resno prenesti svoje simpatije od tiranov k robom, od rabljev k trpinom. More biti, da nam vi odgovorite, ka vaše dejanje ima svoj izvir v visokem čuvstvu patriotizma: „domovina je v nevarnosti“ vpijete. No ste li pomislili, kako strašno sodbo ste izrekli nad svojo domovino? Vaša domovina je samo zato v nevarnosti, ker sosedji narodi žele zdrobiti verige suženjstva a ruski narod goreče pomaga svojim sorodnikom z besedo in djanjem v blagorodnih težnjah! Nij mogoče, sreča i blagor Magjarije kupuje se za krvavo ceno porobenja in nesreč družih narodnostij? Mi ne mislimo tako. No če je vse tako, če sočuvstvujete in pomagata upijočej krivici, če z rokami ploskate viteškim činom bašibozukov če vam vелеva to dolg za vašo domovino: — jako nam je žal za vas, Magjari! Gorje tistemu narodu katerega prosvetanje je odvisno od pogina družega naroda! Če jo vse to tako, zgodovina izreče nad vami strašno sodbo; če je vse to tako, zaplavilo bode vas slovansko morje, obdajoče vašo domovino krogom, s svojimi mogočnimi valovi.

Domače stvari.

— (Konfisciran) je bil zopet „Slovenski Narod“ od nedelje, zavoljo dopisnega članka „iz državnega zbora“, kateri nij nič tacega govoril ali poročal, kar bi drugi listi tudi ne bili uže prinesli. — Da ne bi bili naročniki ostali dva dni brez lista, naredili smo v nedeljo jutro drugo izdajo, izpustivši okrivljeni in zapečateni članek.

— (Za Idrijo) je v proračunskej debati v odseku nasvetoval nemško-ustavni poslanec Süß 100.000 gld. menj za prih. leto pokritja, češ da je cena živega srebra pala. Nasvet je bil v odseku sprejet.

— (Skozi Ljubljano) se je s posebnim vlakom iz Dunaja v Italijo ali Carigrad peljal angleški diplomat Salisbury z 18 osobami svoje družine in slug.

— (Most čez Kokro) pri Kranji je bil 22. t. m. v navzočnosti deželnega predsednika g. Vidmana poskušan in odprt. Železna konstrukcija se je baje izvrstno izkazala.

— (Brizgalnica.) Banka „Slavija“ je dobila iz Prage brizgalnico, katero bode po-

delila občini Bizavik pod Ljubljano. Brizgalnica stane nad 700 gld. in se bode prihodnjo nedeljo občini slovesno izročila.

— (Beseda v čitalnici) ljubljanskej v nedeljo nij bila posebno dobro obiskana. Nekoliko krivo temu je brez dvombe to, da so udje premalo vedeli, da sploh bode veselica, ker nij bilo vabilo vsem poslano.

— (Iz breške okolice) se nam piše: Z veseljem smo prejeli novico, da je sevniški nemškutar Kautschitsch izgubil pravdo zoper gosp. A. Zvenkelna, katerega je zavoljo poskušane moritve tožil. Slavna celjska porotna sodnija je bila pravdo uže enkrat zavrgla a mali možček nij bil zadovoljen s tem, napel je vse strune da bil bil Zv. spravi v luknjo. Hvala bogu, nij se mu posrečilo, rekuriral je sicer i. g. Zv. je stal 24. t. m. pred porotniki — a bil je za nekrivega izpoznan. — Kautschitsch se je pa zopet kakor ponavadi blamiral. Živela pravica!

— (Ranjen) z nožem je bil v Trstu oni ponedeljek popoldne sin necega krčmarja v neki mestni krčmi, in sicer v trebuh. Policija je bila precej na mestu ter ugrabila hudobneža, ker pa je hotelo vse hudobnežu pomagati, morale so straže meče potegniti in se braniti razuzdanih fakinov, kateri so v Trstu prava nadloga mirnim ljudem. Prej ko bode list končan, Bog ve kaj se še vse prigodi. Trst je o tem oziru naj slabje mesto v Avstriji. Mestno svetovalstvo bi bilo moralo mesto magistratove palače posilno delalnico zidati, to bi dalo Trstu več časti, da bi se o takih hudobijah ne čulo in bi javna varnost bolj cvetela.

Telegram „Slovenskemu Narodu“.

V konferenci ustavoverne stranke je minister Depretis rekel, da bode vlada po poročitvi bankinega odbora z ogersko vlado in z nacionalno banko obravnavala, da to zadevo tako reši, kakor vsi interesi zahtevajo. Ministriški predsednik izjavlja, da njemu nij nikoli na misel prišlo kroni nasvetovati, naj državni zbor razpusti.

Tržna poročila.

Z Dunaja 25. nor. Cene so pretečeni teden pale pa zopet vzdigovale se, a žita je precej obdržalo se pri višjih cenah, in le v spekulaciji je nekoliko palo. Sicer se pa po vseh sejmihi prav malo žita prodá, ker producenti čakajo ugodnejše prilike. Cene so poskočile, ker se je po morji malo blaga pripeljalo, pa tudi zato, ker je bila krompirjeva letina letos neizrečeno slaba. — Pšenice se je prodalo komaj 10.000 metr. centov: najlepše sorte so lahko dobro prodajali, za srednje so pa malo popraševali. Bila je po 12 gld. 50 kr. do 13 gld. 30 kr. — Rež so konsumenti bolj kupovali in obdržala je prav lahko cene preteklega tedna. Prodali so je 2500 metr. centov po 15 gld. 50 kr. do 10 gld. 80 kr. — Ječmen je imel slabe kupce. Lepo blago prodajalci stiskajo, za slabo pa nihče ne vpraša; prodali so ga 4500 metr. centov po 8 gld. 80 kr. do 9 gld. 25 kr. — Koruza je malo padla, pa so tudi malo pokupili, staro blago so prodajali po 7 gld. 4 kr. do 7 gld. 20 kr. — Oves je imel veliko kupcev in so ga prodajali po 8 gld. 50 do 60 kr. metr. cent. — Moka, fina je bila po 25 kr. dražja, temnejša pa celo po 30 do 40 kr.

Poslano.

V mesecu juliju t. l. je bila iz Zagreba v Kal pri Gorici na Primorskem jedna slika „Jugoslavija“ z zlatim okvirjem poslana, katero je tamonjšej čitalnici jeden rodoljub daroval; ker pa isti ne ve, ali je omenjena čitalnica gori rečeno sliko prejela, prosi dotičnega gospoda predsednika čitalnice, da bi blagovoli v „Slovenskem Narodu“ z dvema besedama oglasiti se!

Tuji.

26. novembra:

Evropa. Pleško iz Gornjega grada. — Centa iz Celja. — Pri Slonu: Prosinak iz Vrhnike. — Končik iz Dolenjskega. — Wanko iz Dunaja. — Polak iz Krškega. — Pri Matičet: Kaiser iz Ljubna. — Mali iz Tržiča. — Schuler iz Dunaja. — Hauser iz Maribora. — Gündel iz Dunaja. — Schreiner iz Gradca. — Fabek iz Zagreba. — Pri Zamorci: Horak iz Dunaja.

Dunajska borza 27. novembra.

(Izvirno telegrafsko poročilo.)

Enotni drž. dolg v bankovcih	61 gld. 10 kr.
Enotni drž. dolg v srebru	66 80
1860 drž. posojilo	109 —
Akcije narodne banke	823 —
Kreditne akcije	139 30
London	126 60
Napol.	10 11
C. k. cekini	6 20
Srebro	112 80

Vsem bolnim moč in zdravje brez leka

Revalesscière du Barry

v Londonu.

30 let uže je nij bolezn, ki bi je ne bila ozdravila ta prijetna zdravilna hrana, pri odraslih in otrocih brez medicinske stroškov; zdravi vse bolezni v želodcu, na živcih, dalje prsne, i na jetrah; žleze i naduho, bolečino v ledvicah, jetiko, kašelj, neprebavljenje, zaprtje, prehlajenje, nespanje, slabosti, zlato žilo, vodenico, mrzlico, vrtoglavje, silenje krvi v glavo, šumenje v ušesih, slabosti in blevanje pri nosečih, ožornost, diabetes, trganje, shujšanje, bledico in prehlajenje; posebno se priporoča za dojenice in je boljše nego dojnično mleko. — Izkaz iz mej 80.000 sprideval zdravilnih, brez vsake medicine, mej njimi spridevala profesorja Dr. Wurzerja, g. F. V. Beneka, pravega profesorja medicine na vseučilišču v Mariboru, zdravilnega svetnika Dr. Angelsteina, Dr. Shorelanda, Mr. Campbella, prof. Dr. Dédé, Dr. Uré, grofne Castle Stuart, Markize de Bréhan a mnogo drugih imenitnih oseb, se razpošiljava na posebno zahtevanje zastoj.

Kratki izkaz iz 80.000 spridevalov.

Na Dunaji, 18. aprila 1872.

Frešlo je uže sedem mesecev, odar sem bil v brezupnem stanju. Trpel sem vseh prsnih i čutničnih bolečinah, in sicer tako, da sem od dne do dne vidno gnil, in to zaprečilo je dolgo časa moje študije. Čul sem od Vaše čudapolne Revalesscière pričel sem jo rabiti in zagotovim Vas, da se čutim po mesečnem užitku Vše tečne in okusne Revalesscière popo nem zdrav, tako, da brez najmanjšega tresnja morem zopet pisati. Zaradi tega priporočam vsem bolnim to primerno prav ceró in okusno

hrano, kot najboljši pripomoček, ter ostanem Vaš udani

Gabriel Teschner.

služatelj javnih višjih trgovskih šol.

Pismo visoko plemenite markize de Bréhan.

Neapel, 17. aprila 1862.

Gospod! Vsed neke bolezn na jetrah bilo je moje stanje hujšanja in bolečin sake vrste sedem let sem strašno. Nijsem mogla niti čitati niti pisati, tresle so se vse čutnice na celem životu, slabo prebavljenje, vedno nespanje, ter sem trpela vedno na razdraženji čutnici, katero me je sem ter tja preganjalo in me ne jedni trenotek na miru pustilo, in pri tem bila sem melanholična najvišje stopinje. Mnogi zdravniki poskusili so vse, brez da bi moje bolečine zlažšali. V polnej obupnosti poskusila sem Vašo Revalesscière in sedaj, ko jo uživam tri mesece, zahvaljujem se bogu. Revalesscière zasluži največje hvalo, pridobila mi je zopet zdravje in me stavila v stanje, da morem moju društveno pozicijo zopet uživati. Dovolite gospod, zagotovjenja moje prisrčne hvaležnosti in popo nega spoštovanja.

Markize de Bréhan.

Št. 65.715. Gospodični de Montlouis na neprebavljenji, nespanji in hujšanji.

Št. 75.877. Flor. Köllerja, c. kr. vojašk. oskrbnika, Veliki Varaždin, na pljučnem kašlju in bolehanji dušnika, omotici in tišcanji v prsih.

Revalesscière je 4krat tečnejša, nego meso, ter se pri odraslih in otrocih prihrani 50krat več na čou, ko pri zdravilih.

V plehastih puščah po pol funta 1 gold. 50 kr. 1 funt 2 gold. 50 kr., 2 funta 4 gold. 50 kr., 5 funtov 10 gold., 12 funtov 20 gold., 24 funtov 36 gold.

Revalesscière-Biscuiten v puščah in Revalesscière-Chocolatée v prahu 12 tas 1 gld. 50 kr., 24 tas 2 gl. 50 kr., 48 tas 4 gl. 50 kr. v prahu sa 120 tas 10 gl.

Prodaje: Du Barry & Comp. na Dunaji, Wall-Czechgasse št. 3, kakor v vseh mestih pri dobrih lekarnih in spedejkih trgovcih; tudi razpošilja dunajska hiša na vse kraje po poštnih uradnicah ali povzročjih. V Ljubljani Ed. Kar. J. Svoboda, lekar pri „zlatem orlu“, v Reki pri lekarju J. Prodanu, v Celovem pri lekarju Birnacherju, v Spijetu pri lekarju Aljinoviču, v Trstu pri lekarju Jakobu Serravallo, pri drogeristu P. Rocca in J. Hirschu, v Zadru pri Androvicu. (53)

Franc-ove esence za življenje.

Gotovo in skušeno sredstvo proti večini boleznij z vpešnim učinkom in sicer tako, da bi morala vsaka gospodinja tako zdravilo pri hiši imeti. (53—32)

Jedino pravo dobiva se pri

Gabriel Piccoli,

lekarju, na dunajske cesti v Ljubljani.

Nova slika.

Išla je v Beču velika in umetniški izvedena slika

Srbski vojskovodje v srbsko-turškem ratu.

Milan M. Obrenović IV. Nikola I. Petrović Njeguš.

Generali: M. G. Černjajev, Ranko Alimpić, Franjo Čah in Kosta S. Protić. — Vojvode: Petar Vukotić, Božo Petrović, Ilija Plamenac in Mašo Vrbica. — Polkovniki: Horvatović, Orešković, Ilija Čolak-Antić, Teša Nikolić, Valdemar Beker, Miloško Lešjanin. — Podpolkovniki: Sava Grujić, Vlaković, Kosta Bučević, Gruja Mišković. — Major Paja Putnik in arhimandrit N. Dučić.

Slika ima 22 verno po fotografijah narejenih lik z grbom Srbije in Črne gore.

Slika je litografiral A. Šubert.

Slika je 53 centimetrov visoka a 90 centimetrov široka.

Cena je sliki 1 gl. 20 kr.

Naročbine se pošiljajo na ovo adreso:

P. Janković, Wien, VIII., Piaristengasse Nr. 49.

Novci se pošiljajo v plačanem pišmu, ali po poštni napotnici; komur je lažje, naj na correspondenc-karti javi, pa se mu bo s povzetjem poslalo.

Prepodavci, koji za gotov novce naroče najmanje 10 komadov, dobivajo komad po 1 gld. in franco pošiljanje.

Cena ove velike in umetniško izvedene slike je tako majhena, da jo vsak kupiti more.

Brez ove slike naj ne bo nijedna obitelj, koja se interesuje za rat Srbije in Črne gore s turško carevino. (349—9)